

redaktionens förord

Från och med nummer 2/2001 är redaktionen för Sociologisk Forskning förlagd till samhällsvetenskapliga institutionen vid Växjö Universitet. Vi som tar över är Ola Agevall (redaktör), Nihad Bunar, Jessica Hansen, Ellinor Platzer och Dino Viscovi. Till redaktionsgruppen är ett vetenskapligt råd knutet, där Bengt Abrahamsson, Göran Jense, Ingrid Jönsson, Gunnar Olofsson och Mats Trondman ingår.

Instiftandet av ett konsultativt råd är en nyordning, och fler sådana kan bli aktuella framöver. Med tanke på den diskussion som initierats av Stefan Svallfors – och som säkert inte gått Sociologisk Forsknings läsekrets förbi – finns det all anledning att fundera över tidskriftens utformning och arbetsformer. Vilka beslut som än fattas av Svenska Sociologförbundet beträffande tidskriftens öde, så har Svallfors inlägg uppenbart haft en vitaliserande inverkan. Redaktionen ser det inte som sin uppgift att företräda en bestämd ståndpunkt i de frågor som rests under debattens gång; ändå är det naturligtvis omöjligt för en tillträdande redaktion att helt förbigå diskussionen med tystnad.

Är Sociologisk Forskning en tidskrift som blir läst? I så fall av vem? Och vilken publik är det vi vill nå ut till? Ett svar på den senare frågan vore att säga att Sociologisk Forskning har sin publik *intra muros et extra*, såväl inom vetenskaperna som i ett offentligt samtal. Det är en krävande ståndpunkt, men den har sin rimlighet. Det som produceras av svenska sociologer bör naturligtvis kunna vara relevant både för andra samhällsvetare och för den svenska samhällsdebatten. Just så tror jag att de flesta svenska sociologer uppfattar sitt kall.

Den argumentation som förts går ut på att Sociologisk Forskning har lyckats dåligt med att nå ut till en vetenskaplig publik, och att tidskriften därför bör byta inriktning och exklusivt inrikta sig på att vara en röst i samhällsdebatten. Det är ett tankvärt förslag. Om sociologin och sociologerna har svårt att få gehör i samhällsdebatten är det bekymmersamt, och alla vägar bör prövas för att komma till rätta med problemet. Den avgörande frågan är i sista hand huruvida detta bäst låter sig göras genom att tidskriften gör avkall på att vara vetenskaplig. Det är åtminstone inte självklart.

Även premisserna i argumentationen kan behöva undersökas – inte så mycket för att underminera slutsatserna som för att vidga diskussionen. För att över huvud taget kunna diskutera SF:s genomslag i det vetenskapliga samfundet måste någon indikator väljas. En sådan är Social Science Citation Index, ett ytterst användbart utvärderingsinstrument, vilket inte minst den bibliometriska forskningen visat. Det finns dock alltid en risk att utvärderingsinstrumenten får styra verksamheten, vilket är olyckligt. Den debatt som uppkommit om Sociologisk Forskning är ju viktig inte minst för att den reser frågor om målet för tidskriftens verksamhet, och om det är målen som är föremål för diskussion kan det finnas anledning att resa frågan hur vi ska se på de vetenskapliga publikerna som inte syns i utvärderingsinstrumentet. Hur ska vi se på värdet av att sociologisk forskning uppmärksammas i andra svenskspråkiga tidskrifter som är av intresse för sociologer? De jag har i åtanke är t.ex. Kvinnovetenskaplig tidskrift, Statsvetenskaplig tidskrift, Scandia, Social forskning, Häftnen för kritiska studier, Invandrare och minoriteter och Arkiv för studier i arbetarrörelsens historia – för att bara nämna några exempel. Hur ska vi se på värdet av att Sociologisk Forskning citeras i avhandlingar och andra monografier? Och hur ska vi se på värdet av att vår tidskrift är synlig i våra nordiska grannländers sociologiska tidskrifter? Vare sig Dansk sociologi eller Sociologisk tidsskrift är t.ex. upptagna i SSCI.

Det är tänkbart att Sociologisk Forskning rönt lika lite uppmärksamhet i dessa tidskrifter som i dem som syns i Social Science Citation Index. Jag har inga siffror på det. I en diskussion om Sociologisk Forsknings inriktning är det ändå viktigt att ta ställning till om inte även dessa skrifter, och deras respektive läsekrets, är målgrupp för Sociologisk Forskning. Gör man bedömningen att monografier, tidskrifter i närliggande ämnen och sociologitidskrifter i de nordiska länderna är en viktig publik, så är det i den riktningen man bör göra insatser. Valet står då inte bara mellan alternativen att göra om Sociologisk Forskning till ett debattforum och att stärka dess ställning i (i huvudsak) engelskspråkiga tidskrifter. Det finns även andra alternativ. Redaktionen ser det som sagt inte som sin uppgift att ta ställning i debatten. Att peka på eventuella ytterligare möjligheter har emellertid ett värde i sig. Kanske kan man också argumentera för att sociologins och sociologernas röster kan få bättre gehör om påverkan tar vägen över en bildningsoffentlighet?

Hur det än må vara med den saken har övervägandena ovan haft betydelse för

hur redaktionen tänker sig sin redaktionella policy. Vi är programmatiskt positiva till bidrag från våra nordiska grannländer och från angränsande discipliner såvitt bidragen har sociologisk relevans, och vill verka för att Sociologisk Forskning blir synlig i deras respektive organ. Redaktionen vill vidare hålla kvar ambitionen att producera en tidskrift som är relevant såväl för den sociologiska forskningen som för samhällsdebatten. Detta vårt första nummer anger åtminstone en riktning i det hänseendet. Björn Erikssons artikel "Mobbing: en sociologisk diskussion" är ett exempel på hur ett socialt problem kan transformeras till ett sociologiskt; och inte minst är den ett exempel på att en sociologisk analys kan lämna ett bidrag till den sociologiska forskningen utan att för den skull förlora i samhällsrelevans. Glenn Sjöstrands artikel – om "Gåvoekonomin i det moderna samhället" – tar upp logiken i en institution som genomtränger vår vardag, som är underkastad en egen logik och som har betydande konsekvenser för dem som är underställda logiken. Även Knud Knudsens bidrag, i artikeln "Samspill i paret: tilfredshet med livet for ektefeller på norske gårdsbruk", är sociologi med implikationer för den sociologiska forskningen lika väl som för mer praktiska överväganden.

Redaktionen kräver naturligtvis inte att alla bidrag till tidskriften ska uppvisa denna dubbla aspekt – det vore att odla en skadlig monokultur. Vår ambition är istället att bereda plats för en mångfald ansatser, att tillhandahålla ett forum för alla välargumenterade sociologiska analyser av vår samtid och historia. Detta är vår inbjudan till författare och recensenter att medverka i vad som ser ut att bli en mycket spännande tidskrift.

Växjö i augusti 2001

Ola Agevall för SF:s redaktion